

بررسی ظرفیت‌ها و فرصت‌های اقتصادی در مشهد

رونق مشهد مقدس بانگاه ملی و فراملی

مشهد کلان‌شهری در شمال شرقی ایران و مرکز استان خراسان رضوی است. این شهر در زمان افشاریان پایتخت ایران بود. مشهد با ۳۵۱ کیلومتر مربع مساحت، دومین شهر پهناور ایران پس از تهران است. براساس سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۹۵، مشهد دومین شهر پرجمعیت ایران پس از تهران و صد و یکمین شهر پرجمعیت دنیا به‌شمار می‌رود. این شهر به واسطه وجود حرم علی بن موسی الرضا (ع)، هشتمین امام شیعیان جهان، سالانه پذیرای ۳۰ میلیون زائر از داخل و ۵ میلیون زائر از خارج از کشور است. تراکم جمعیت در مشهد بیش از ۹ هزار نفر در هر کیلومتر مربع است. این شهر در سال ۱۳۸۸ رسماً به عنوان «پایتخت معنوی ایران» انتخاب شد. همچنین مشهد به عنوان «پایتخت فرهنگ اسلامی» در سال ۲۰۱۷ برگزیده شد. در این گزارش به مرور ظرفیت‌ها و زیرساخت‌های اقتصادی مشهد پرداخته ایم.

سرمایه‌گذاری خارجی

مرکز آمار ایران برای اولین بار برآورد جمعیت شهرستان‌ها را خرداد ۱۴۰۱ منتشر کرد که براساس این برآورد، تهران با ۹ میلیون و ۳۹۹ هزار نفر در رتبه نخست قرار دارد و مشهد با ۳ میلیون و ۶۱۹ هزار نفر دومین شهر پرجمعیت ایران است. موقعیت بی‌نظیر شهر مشهد در شرق کشور و ظرفیت‌های فراوان گردشگری این کلان‌شهر زیارتی باعث شده است بسیاری از سرمایه‌گذاران خارجی به استفاده از بسترهای سرمایه‌گذاری در این شهر مایل شوند. علاوه بر این مشهد در بهترین نقطه برای ترانزیت کالا به کشورهای آسیای میانه و واردات محصولات از این منطقه است. نرخ سرمایه‌گذاری در خراسان رضوی پس از پایان همه‌گیری ویروس کرونا به صورت سالانه در حال افزایش است.

آمار سرمایه‌گذاری خارجی در مشهد و خراسان رضوی

سال ۱۴۰۰	۸۵/۶ میلیون دلار
سال ۱۴۰۱	۲۹۸/۷۲ میلیون دلار
سال ۱۴۰۲	۷۴۲ میلیون دلار

گردشگری سلامت، ظرفیت فوق‌العاده مشهد

مشهد به واسطه وجود مضجع شریف امام رضا (ع)، سالانه پذیرای بیش از ۳۰ میلیون زائر داخلی و خارجی است و در فهرست بزرگ‌ترین و پرمسافرت‌ترین شهرهای ایران قرار دارد که جاذبه‌های تفریحی، اقامتی و رفاهی آن با سرعت زیادی در حال توسعه است. از طرف دیگر، زیرساخت‌های پیشرفته مشهد در حوزه سلامت موجب رونق بازار گردشگری سلامت در مشهد شده است. اکنون آمار گردشگرانی که در مشهد خدمات درمانی دریافت می‌کنند، سالانه حدود ۱۵۰ هزار نفر برآورد می‌شود.

گردش مالی سالانه صنعت گردشگری	۲۷۰ هزار میلیارد تومان
ظرفیت اقامت در مشهد	۲۲۰,۰۰۰ نفر شب

آمار گردشگری سلامت در ۶ ماه اول سال ۱۴۰۳

درآمد از گردشگری سلامت	۹۳۷۷ میلیارد تومان
رشد درآمد نسبت به مدت مشابه سال گذشته	۹۳ درصد
گردشگر سلامت	۴۵,۰۹۰ نفر
رشد تعداد گردشگر سلامت نسبت به مدت مشابه سال گذشته	۲۷ درصد
ملیت گردشگران سلامت	۶۸ ملیت
بیمارستان و درمانگاه تخصصی مجاز پذیرش گردشگر سلامت	۴۶ مورد
فعالیت شرکت گردشگری دارای مجوز در حوزه سلامت	۱۴۰ شرکت

مشهد، شهر جهانی گوهرسنگ‌ها

تجارت سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی از تجارت‌های پرسود دنیا است و ایران با وجود پیشینه تاریخی و توانمندی طبیعی و وجود نیروی متخصص در این زمینه، هنوز نتوانسته است آن‌گونه که انتظار می‌رود سهمش را در بازارهای جهانی افزایش دهد. مشهد نیز از سوی یونسکو به عنوان شهر جهانی گوهرسنگ‌ها معرفی شده است.

نگاهی به آمار مربوط به گوهرسنگ‌ها در مشهد

کارگاه فعال نقره‌سازی	۲,۰۰۰ کارگاه
کارگاه فعال طلاسازی	۵۰,۰۰۰ کارگاه
شاغل فعال مشهد در این حوزه	۱۲,۰۰۰ نفر
صادرات گوهرسنگ‌های کشور از مشهد	۹۴ درصد

ظرفیت بی‌نظیر حمل و نقل مسافر در مشهد

حمل و نقل عمومی به عنوان یکی از زیرساخت‌های مهم توسعه شهری، در مسیر توسعه شتابانی که با پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران آغاز شده، در ۴۲ سال گذشته در کلان‌شهر مشهد رشدی چشمگیر داشته، به طوری که با سیر مراحل تکمیل اکنون به ایستگاه برقی شدن رسیده است. براساس طرح جامع حمل و نقل و اطلاعات به دست آمده، ضریب سفر در مشهد ۱۲,۰۲ است؛ یعنی روزانه هر نفر در مشهد به طور میانگین دو سفر تولید می‌کند و با توجه به جمعیت ۳,۵ میلیون نفری، روزانه بیش از ۷ میلیون سفر درون‌شهری انجام می‌شود.

نگاهی به آمار تردد درون‌شهری

مجموع سفر درون‌شهری روزانه در مشهد	۷ میلیون سفر
سفرهای درون‌شهری با استفاده از حمل و نقل عمومی	۴۰ درصد
سفر با مترو به صورت روزانه	۳۰۰ هزار سفر
میزان سفر با مترو به صورت روزانه	خط یک ۲ خط ۲
سهم مترو از سفرهای درون‌شهری	۴۰ درصد
تردد مسافر با اتوبوس به صورت روزانه	۱ میلیون سفر
سفر روزانه بانا و گان تاکسی رانی و تاکسی‌های اینترنتی	۱/۵ میلیون سفر
سهم استفاده از تاکسی در سفرهای درون‌شهری	۲۰ درصد

نگاهی به آمار تردد از ورودی‌های شهر

فرودگاه شهید هاشمی نژاد	تردد سالانه مسافر داخلی و خارجی ۸ میلیون مسافر
تردد روزانه مسافر داخلی و خارجی	۲۲ هزار مسافر
دست کم انجام پرواز روزانه	دست کم ۱۷۰ پرواز نهایت ۲۴۰ پرواز
راه آهن	تردد سالانه مسافر ۲۰ تا ۱۸ میلیون مسافر
پایانه‌های مسافری	جابه‌جایی در ۷ ماه نخست امسال ۱۵ میلیون مسافر
افزایش نسبت به سال گذشته	۲ میلیون مسافر
راننده فعال برون‌شهری	۸ هزار راننده
دستگاه ناوگان مسافری	۶,۱۰۰ دستگاه